

РЕШЕНИЕ

№ 1150

гр. София, 22.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав,
в публично заседание на 07.10.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **5438** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 87 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), вр. с чл. 145 – 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).
Образувано е по жалба на И. И. Х., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на С., търсец закрила, против решение № 4365/25.05.2022 г. на заместник - председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ – МС), с което на основание чл. 75, ал.1, т.2 и т.4 от ЗУБ е отказано да му се предостави статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата са изложени доводи за незаконосъобразност на оспореното решение. Твърди се, че при издаването му са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и че е издаден в противоречие с приложимия материален закон. Конкретно жалбоподателят сочи, че са нарушени разпоредбите на чл. 8 и чл.9 от ЗУБ, а административният орган неправилно е приел, че Турция е трета сигурна страна по смисъла на закона. Моли съда да отмени оспореното решение.

В съдебно заседание, жалбоподателят, чрез процесуалния си представител адв. А., поддържа жалбата. В допълнение заявява, че жалбоподателят бяга от войната, а не поради някакви икономически причини. Посочва, че престоят на чуждия гражданин в Турция бил от прехода в търсене на сигурна държава, в която да заживее със семейството си. Соочи, че жалбоподателят се надява да получи статут, за да поиска събиране със семейството си. Моли съда да върне преписката на ДАБ за ново

разглеждане, с указания да бъде проведено още едно интервю, с което да се уточнят фактите и обстоятелствата от бежанската история на чужденеца.

Жалбоподателят (лично) заявява, че е избягал от войната в С. със семейството си. Твърди, че в И. не гледали с добро на кюрдите, нападали мъжете и искали да ги върнат в С.. Не можел да пуска децата си свободно. В момента съпругата и децата му били в Турция. Моли да му бъде предоставен статут.

Ответникът – заместник - председателят на Държавна агенция за бежанците при МС, чрез процесуалния си представител юрк. П., оспорва жалбата като неоснователна, счита решението за правилно и законосъобразно. Счита, че липсват предпоставки за предоставяне на бежански и хуманитарен статут. Сочи, че не са налице доказателства жалбоподателят да е бил принуден да напусне страната си на произход, поради тежки посегателства върху него. Моли обжалването да бъде отхвърлено.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на жалбата.

Административен съд София град, I отделение, 6-ти състав, като взе предвид изложените от страните доводи и извърши съвкупна преценка на приетите доказателства, приема за установено следното от фактическа страна:

Административното производство е образувано по молба УРИ 105400-4357/29.11.2021 г. по описа на Дирекция „Миграция“, СДВНЧ-С., при МВР (л.64), с която И. И., гражданин на С., е поискал международна закрила в Република България. На осн.чл. 58, ал.4 от ЗУБ, молбата била изпратена на ДАБ при МС, като желанието за предоставяне на международна закрила било потвърдено и с молба № 4237/07.12.2021 г. на РПЦ – Х. (л.64). Личните данни на кандидата са установени въз основа на декларация по чл. 30, ал.1, т.3 от ЗУБ.

На чужденецът е съставен регистрационен лист № УП 19766/07.12.2021 г. (л.62) с вписани лични данни, както следва: И. И. Х., [дата на раждане] в [населено място], С., гражданин на С., етническа принадлежност – кюрд, религия – мюсюлманин, сунит, образование – начално, семейно положение – женен, професия – готвач, с езици, които владее – кюрдски и арабски.

Съставена е ЕВРОДАК дактилоскопна карта с реф. № [банкова сметка] (л.54).

С писмо рег. № М-1715/21.01.2022 г. (л.37) директорът на специализирана дирекция „М“ – ДАНС заявява, че не възразява да бъде предоставена закрила в Р България на лицето, регистрирано в РПЦ – Х. към ДАБ-МС като И. Х. И., [дата на раждане] в С., в случай че отговаря на условията по ЗУБ.

На 02.12.2021 г. на сирийския гражданин, на осн. чл.29, ал.1, т.1 ЗУБ е издадена регистрационна карта №[ЕИК] от ДАБ при МС със срок на валидност до 09.03.2022 г. (л.47).

На 07.12.2021 г. до И. И. Х. е изпратена покана за провеждане на интервю в РПЦ – Х. на 14.12.2021 г. от 15:00 часа (л.51).

С докладна записка, вх. № РД11-751/28.03.2022 г. по описа на ДАБ при МС (л.25), директорът на РПЦ - Х. докладва, че поради увеличения прием на чужденци, подали молби за международна закрила, в РПЦ - Х. значително нараснал броят на планиваните интервюта, които следвало да се отлагат, поради нарасналата ангажираност на преводачите. Към докладната записка е приложен списък, от който е видно, че за периода 03.12.2021 г. – 30.12.2021 г. са насрочени 200 интервюта.

С И. И. Х. е проведено интервю на 15.04.2022 г., обективизирано в протокол рег. № УП19766/15.04.22 г. (л.31), което чужденецът заявява, че е [дата на раждане] в

[населено място], където живял до 2018 г., след което заминал за [населено място], [община], откъдето напуснал С.. Твърди, че има само сирийско гражданство. Споделя, че има лична карта, паспорт, семейна книжка, военна книжка, които били при съпругата му. Заявява, че имал издаден и турски кимлик. Работел като готвач и получавал възнаграждението си в сирийски лири. Бил женен от 2005 г., имал сключен граждански брак. Съпругата му се казвала С., родена през 1986 г. От брака си имал три деца. Семейството му се намирало в И., където живеело под наем. Отбелязва, че всички членове на семейството му имали издадени турски кимлици, с които можели да ползват 50 % отстъпка от таксите за лекар. Нямам близки в ЕС. Майка му починала, а баща му, брат му и двете му сестри били в И.. Имал и един брат в С.. Споделя, че всичките му роднини имат издадени турски кимлици. Държавата си по произход напуснал заедно със семейството си нелегално на 15.08.2021 г., след което се установили в И.. На 13.11.2021 г. влязъл нелегално в България с група от 14 човека, след което се предал в полицията. През 2009 г. бил легално в Русия, където работел една година. Не е подавал молба за закрила в друга държава. Напуснал С. заради войната. В [населено място] имало сражения между свободната и редовната армии, поради което се наложило да напусне със семейството си и така се преместили в [населено място]. В селото отворил ресторант, но нямало работа и го напуснали, като заминали за Турция. Отрича да е членувал в политически партии, не е бил арестуван в С., Русия или Турция. Срещу него не са повдигани обвинения и нямало заведени съдебни дела. Твърди, че не е имал проблеми с властите в нито една държава, не е бил жертва на насилие и срещу него не са отправяни заплахи. Отрича проблеми, заради етническата си принадлежност, както и във връзка с изповядваната от него религия. Сочи, че отбил военна служба в периода 2000 г. -2003 г. в [населено място]. Споделя, че би се върнал в родината си, ако спре войната. Като причина за напускане на Турция споделя, че работел там, но не му стигали парите, за да изхранва семейството си, както и, че турците имали друго отношение към сирийците. Желанието му било да се установи със семейството си в България, защото била мирна и спокойна страна.

С оспореното в настоящото производство Решение № 1452/14.05.2021г. зам.-председателят на ДАБ – МС, на основание чл. 75, ал.1, т.2 и 4, вр. с чл.8 и чл.9 от ЗУБ, отказва да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на И. Х. И.. Приел е, че за кандидата не са налице предпоставки за предоставяне статут на бежанец по ЗУБ, тъй като в представената бежанска история не са налице субективният и обективният елемент на понятието „основателно опасение от преследване“. Направен е извод, че кандидатът е напуснал Турция единствено и само по лични и икономически причини – в търсене на по-добър живот, като не е посочил никакви основателни опасения от преследване. След анализ на проведеното с чужденеца интервю, административния орган приел, че срещу молителя не се установявали посегателства, чиято системност и мащаб да достигат границите на преследване, както в С., така и в Турция. Счел, че сочените от Х. причини за напускането на страната му по произход и държавата Турция, в която живял три месеца, не отговарят на разпоредбите на чл.8, ал.2-5 ЗУБ. Приел, че прямо чужденеца не се установили дискриминационни или други неблагоприятни мерки, водещи до риск от преследване, както и, че същият не бил заплашван и преследван по етнически или религиозни причини. Приел, че чужденецът прекарал последните три месеца в Турция, където е живял съвсем мирно и спокойно, без да съществува риск за сигурността му и тази на неговото семейство, не е бил принуждаван да напуска

Турция или да се завръща в С.. Позовавайки се на справка № МД-227/05.04.2022 г. на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС, достигнал до извод, че Турция представлява „трета сигурна държава“ по смисъла на §11, т.9 от ДР на ЗУБ, поради което не са налице предпоставките на чл. 9, ал.1, т.3 от ЗУБ и за него не съществува реална опасност от тежки посегателства по смисъла на чл.9, ал.1-3 ЗУБ при завръщането му в Турция, поради което е приел и искането за предоставяне на хуманитарен статут за неоснователно. Обосновал е извод, че не са изпълнени предпоставките по чл. 8 ЗУБ и чл. 9 ЗУБ и на основание чл. 75, ал. 1, т. 2, вр. чл. 8 и чл. 75, ал. 1, т. 4, вр. чл. 9 ЗУБ е постановил отказ за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Като част от административната преписка са представени справки, изготвени от дирекция “Международна дейност” на ДАБ- МС, вх. № МД-227/05.04.2022г. относно положението на сирийските бежанци в Турция и справка от дирекция “Международна дейност” на ДАБ- МС, вх. № МД-152/09.03.2022г. относно общото положение и актуалната политическа и икономическа обстановка в Сирийската арабска република. В хода на съдебното производство жалбоподателят чрез адвокат А. заявява, че в Турция има проблеми с кюрдите, а той е такъв. Лично заявява пред съда, че в И. не гледат с добро око на кюрдите, мъжете ги напада, искат да ги върнат в С., не може да пускат децата си свободно.

Въз основа на така установеното от фактическа страна настоящият съдебен състав направи следните правни изводи:

Решението е постановено от компетентен административен орган– заместник председателя на ДАБ при МС, на когото със заповед № РД 03-15/03.05.2022 г., на осн. чл.52 от ЗУБ, председателят на ДАБ – МС е делегирал правомощията си по чл.48, ал.1, т.1-т.4 от ЗУБ (л.24).

От приетите и неоспорени по делото доказателства се установява, че жалбоподателят е информиран писмено, на разбираем за него език, за реда, който ще се следва в производството, за правата и задълженията му, както и за организациите, които предоставят правна и социална помощ на чужденци (чл. 58, ал. 8 ЗУБ). Своевременно и надлежно е уведомен за датата на насроченото интервю, по време на което му е била дадена възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си на заявления от него език, като за целта е бил осигурен превод. Видно от представения протокол от проведеното интервю, то е проведено на заявления от кандидата език, който изрично е удостоверил с подписа си, че няма възражения и допълнения. В съответствие с изискването на чл. 73 ЗУБ, молбата е била разгледана индивидуално, като на кандидата е била дадена възможност да изложи всички свои доводи свободно и добросъвестно и не е бил ограничен да посочи и евентуално да представи доказателства в подкрепа на твърденията си.

Извън горната липса на спор по спазване на изискванията за компетентност, форма и процедура при издаване на решението, спорът се свежда до това дали е правилен изводът на решаващия орган, че при положение, че безспорно в страната на произход на жалбоподателя С. за него съществува опасност от тежки посегателства срещу неговите живот и личност поради наличието на въоръжен конфликт в тази страна, тази опасност не се явява непосредствена, тъй като е прекарал последните три месеца от живота си на територията на Турция, която според органа се явява за него „трета сигурна държава“.

Правилно е оценил решаващият орган липсата на предпоставки за предоставяне на

статут на бежанец на жалбоподателя предвид, че не е заявен страх от преследване по смисъла на чл.8, ал.1 от ЗУБ и няма данни спрямо жалбоподателя да е осъществено визираното от ЗУБ преследване в страната на произход, релевантно за предоставяне на бежански статут. Наведените съображения за напускане на страната на произход са свързани с наличието на въоръжен конфликт. В тази част – относно отказания статут на бежанец, жалбата е неоснователна.

Съдът намери обаче, че преценката на ответника за предпоставките на чл.9 от ЗУБ, при прилагане на чл.75, ал.2, изр. първо във вр. с § 1, т.7 и 9 от ДР на ЗУБ за жалбоподателя е непълна и не са обсъдени всички относими към дефиницията „трета сигурна държава“ факти и обстоятелства, конкретно за жалбоподателя. Съгласно разпоредбата на чл.75, ал.2, изр.първо от ЗУБ при произнасяне по молбата за статут се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави. Дефиницията на §1, т.9 от ДР на ЗУБ определя като трета сигурна държава, държавата различна от държавата по произход, в която чужденецът подал молба за статут, е пребивавал и едновременно: а) няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение или убеждение; б) е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му; в) не е изложен на опасност от преследване, от изтезание или от нечовешко или унижително отнасяне или наказание; г) съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от закрила като бежанец; д) са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава.

В случая за част от предпоставките на тази дефиниция не се установява надлежна проверка от органа и крайният извод, че Турция е „трета сигурна страна“ конкретно за жалбоподателя е необоснован. Действително, по отношение на последните три предпоставки на дефиницията, отговорът е положителен: По б. в) §1, т.9 от ДР на ЗУБ няма данни в Турция за жалбоподателя да има опасност от преследване, изтезание или нечовешко или унижително отнасяне или наказание; По буква г) формално съществува възможност да поиска статут на бежанец и да се ползва от закрила – съгласно справките в Република Турция със Закона за чужденците и международната закрила (LFIP) от месец април 2013 г. е създадена специална правна рамка за убежище в страната и утвърждава задълженията на Турция към всички лица, нуждаещи се от международна закрила, независимо от страната им на произход, за бежанците от С., Република Турция прилага режим на временна закрила, който предоставя на ползващите се от него право на легален престой, както и достъп до основни права и услуги. И най-сетне по буква д) жалбоподателят е допуснат до територията на Турция, сочи в интервюто, че той, съпругата и децата му живеят в И. от три месеца и всички имат издадени турски кимлици, ползват 50% отстъпки от таксите за лекар. В този смисъл е и константната практика на ВАС на РБ, в която отчитайки наличието на горните предпоставки по принцип се приема, че Турция е трета сигурна страна за сирийските бежанци.

Необоснован е изводът на органа, че са изпълнение едновременно с горепосочените и първите две предпоставки от дефиницията на §1, т.9 от ДР на ЗУБ, за да е категоричен изводът, че Турция е трета сигурна държава, конкретно за жалбоподателя.

На първо място, не е изследвана като относимо обстоятелство за преценката на третата държава като сигурна, наведената от жалбоподателя

принадлежност към определена етническа група, а именно, че е кюрд - сирийски гражданин, който е кюрд. Изобщо не е изследвано какво е положението на сирийските граждани, конкретно по етнос кюрди, потърсили международна закрила в Турция, поради което и не може да се направи обоснован извод за сигурността на жалбоподателя като такъв в тази държава и че няма основания да се опасява за живота или свободата си поради етническата си принадлежност - кюрд, освен народността си на сириец – буква а) от дефиницията.

На второ място, информацията по справките по преписката за Турция не дава категорично основание да се отхвърли довода на молителя, че има опасност от Турция да бъде върнат в С., т.е. не може да се заключи, че е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му, в случая С., което е изискването по буква б) от §1, т.9 от ДР на ЗУБ. Според справка, изготвена от дирекция "Международна дейност" на ДАБ- МС, вх. № МД-227/05.04.2022г. относно положението на сирийските бежанци в Турция, на стр.4 (л.20 по делото) е посочено, че случаите на насилие, насочено срещу бежанци и лица в подобни на бежанските условия, се увеличават през 2020 г. Информацията е, че след смъртта на няколко турски войници в С. през месец февруари 2020 г., началото на месец март 2020 г., в цялата страна се съобщава за засилено насилие срещу бежански общности, включително и на случаи на побой и нападения срещу бизнесите им. Сочи се, че през месец юли 2020 г. в западната провинция Б. четирима турци пребиват до смърт 17 - годишен сирийски бежанец на пазар. Експлоатацията на работното място, детският труд и принудителния ранен брак също остават съществени проблеми сред бежанците. В справката е посочено също, че за бежанците от С., Турция предлага само временна закрила, включваща легален престой и известно ниво на достъп до основни права и услуги. В справката се сочи и за неуредици, свързани с регистрирането на бежанци и събирането на семейства, посочени са и проблеми с бежанците, влезли нелегално на територията на Турция, какъвто е настоящият случай. Посочено е също, че през месец май 2020 г. Amnesty International съобщава за очевидно насилствено депортиране на шестима сирийски мъже в С. С., където животът и свободата им биха били изложени на сериозен риск. Посоченото кореспондира с твърденията на жалбоподателя: в интервюто ("турците имат друго отношение към нас сирийците") и конкретизирани в съдебно заседание "В И. не гледат с добро на кюрдите. Мъжете ги нападат, искат да ги върнат в С.. Не могат да се пускат децата ни свободно" и е необходимо да се събере по подробна и актуална информация по този въпрос от значение за дефиниране дали Турция е "трета сигурна държава" за жалбоподателя.

На трето място следва да се отбележи и това, че в момента Турция и С. са изправени пред опасност от хуманитарна и здравна криза, предвид разрушителните земетресения от февруари 2023г. и затова е необходимо да се изследва актуално способността на съответната държава, приета като сигурна за молителя, да предоставя достъп до основни права и услуги на лицата, търсещи закрила, предвид и че съгласно приложената справка от 09.03.2022г., стр.3 (л.20 по делото) става въпрос за предоставяне на известно

ниво на достъп до основни права и услуги.

По горните съображения отказът за предоставяне на хуманитарен статут, базиран на категоричен извод за Турция като „трета сигурна държава“ за жалбоподателя, е постановен при съществено нарушение на задължението на чл.75, ал.2 от ЗУБ. Неправилно молбата за статут не е обсъждана за наличието едновременно на всички предпоставки от определението по §1, т.9, букви „а“, „б“ и „г“ от ДР на ЗУБ за "трета сигурна държава".

По изложените съображения съдът намира, че оспореното решение на зам.председателя на ДАБ е незаконосъобразно в частта на произнасяне по хуманитарния статут и следва да се отмени като преписката се върне за ново произнасяне по молбата за закрила на жалбоподателя относно хуманитарния статут. При произнасянето по молбата да се преценят съобразно изискването на чл.75, ал.2 от ЗУБ всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход като се изследват предпоставките на дефиницията "трета сигурна държава" за Турция, в частност етническата принадлежност кюрд на жалбоподателя сирийски гражданин, защитен ли е от връщане в С. и в състояние ли е Турция да осигурява закрила на кандидатите като им предоставя в съответните права и услуги, включително и при отчитане на последната актуална ситуация в страната след земетресенията от феврури 2023г.

В частта, в която на жалбоподателя е отказано предоставяне на статут на бежанец решението е законосъобразно, а жалбата следва да бъде отхвърлена.

Воден от горното и на основание чл.85, ал.1 и ал.5 от ЗУБ и чл. 172 и чл.173 от АПК, Административен съд София град, I отделение, 6-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 4365/25.05.2022г. на Зам.председателя на ДАБ в частта му, в която му е отказано предоставяне на хуманитарен статут и **ИЗПРАЩА** преписката на Председателя на ДАБ за ново произнасяне по молбата за предоставяне на хуманитарен статут на И. Х. И. при спазване на дадените с настоящото съдебно решение задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на И. Х. И. срещу решение № 4365/25.05.2022г. на Зам.председателя на ДАБ в частта му, в която му е отказано предоставяне на статут на бежанец.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: